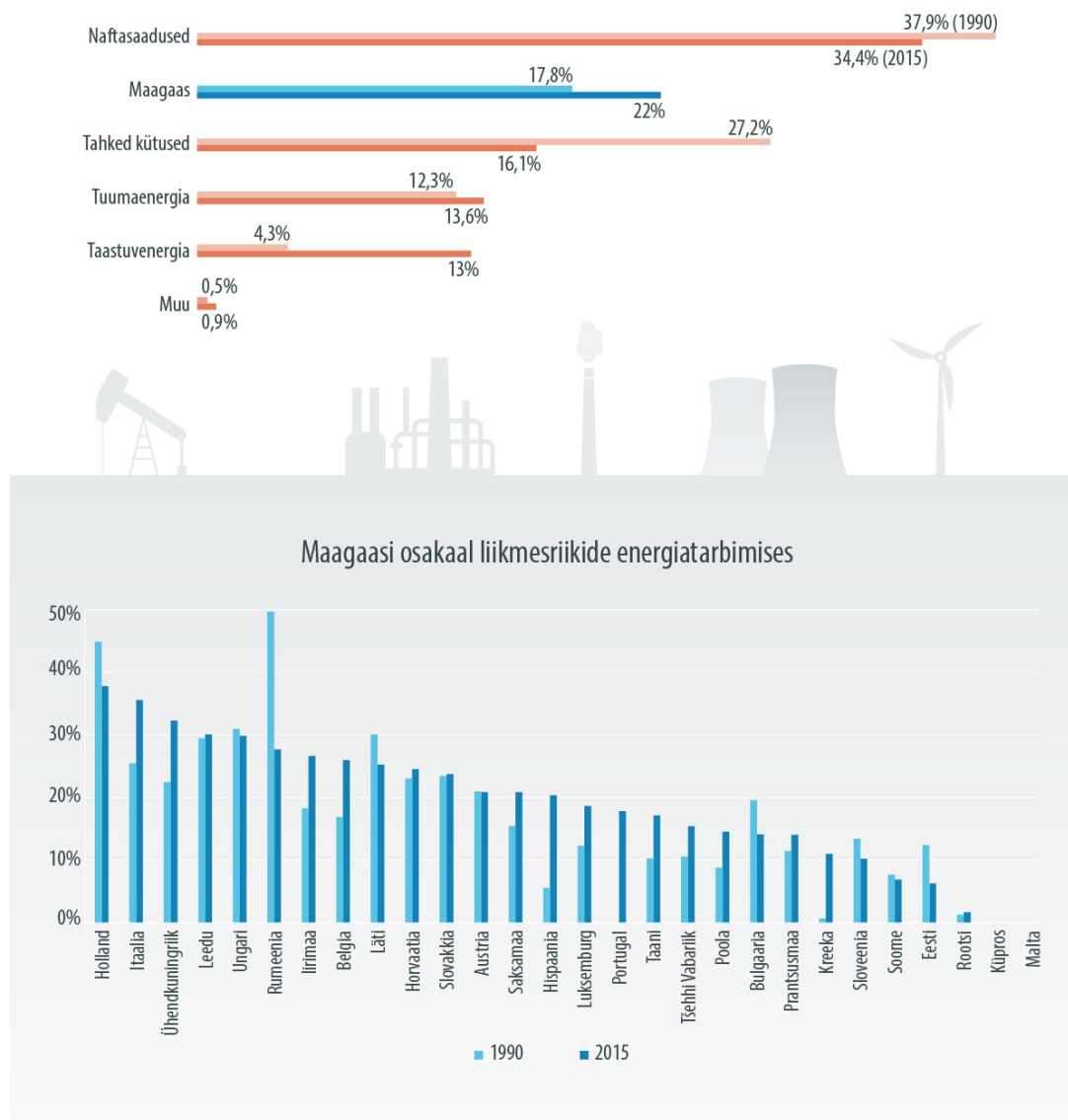

Gaasivarustuse kindlustamine: hädas liikmesriigile tullakse appi [infograafik]

Uuri, millist rolli mängib maagaas Euroopa Liidu energiatarbimises ning kuidas võivad liikmesriigid loota tarneraskuste korral teiste abile.

ELi tarbimine energiaallikate jaotuses

Sisemaine energia kogutarbimine

Maagaasi roll Euroopas

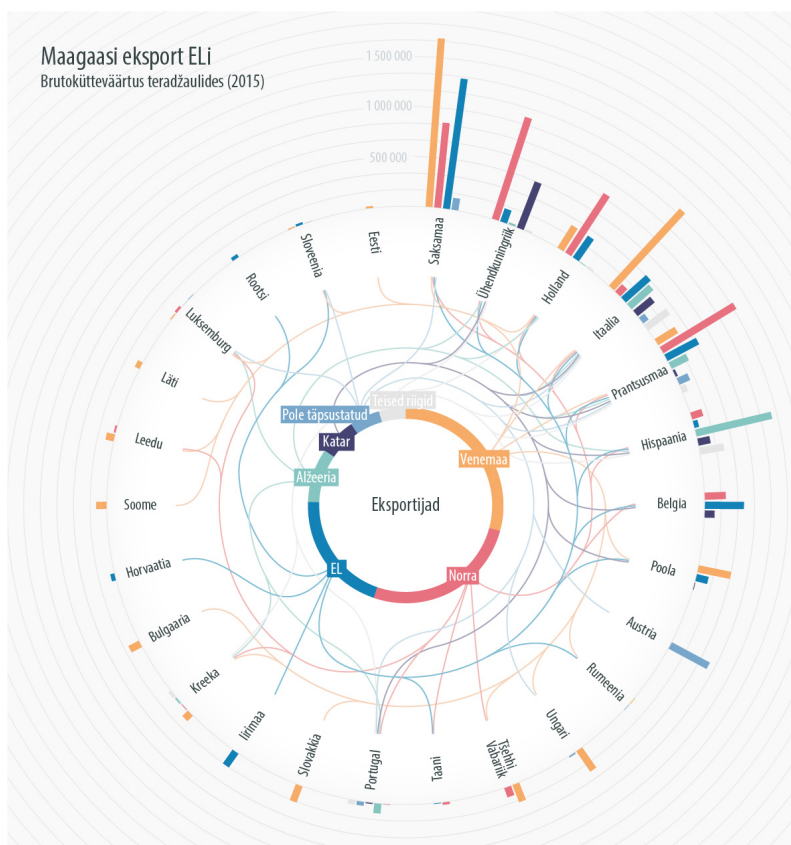
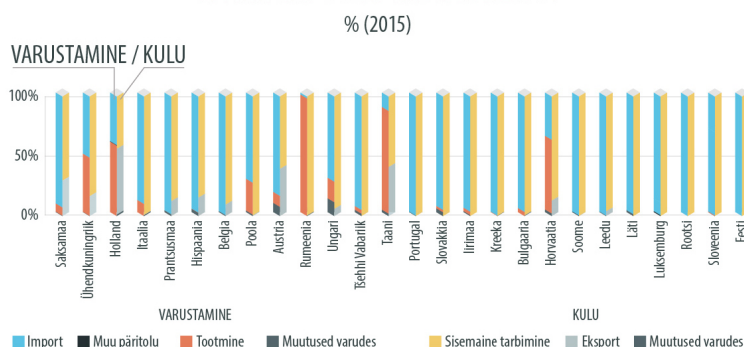
Kui ühel liikmesriigil tekib probleeme gaasitarnetes, saab see riik teisi ELi liikmeid teavitades paluda abi puudujäägi katmiseks, seisab teispäeval, 12. septembril täiskogul hääletuse läbinud õigusloomes.

„Solidaarsusmehhanismi alusel on keeruliste aegadel võimalik saata maagaasi ühest riigist teise, et tagada tarned kodumajapidamistele, eluliselt olulistele asutustele nagu haiglad ning gaasil töötavatele elektrijaamadele elektrikatkestuste vältimiseks,“ räägib raportöör Jerzy Buzek (EPP, PL).

Kui maagaasi osakaal Euroopa energiatarbimises on viimase kahe aastakümne jooksul kasvanud, siis nafta ja söe tarbimine vähenenud. Sisemaisest energia kogutarbimisest moodustab maagaas ligi veerandi, olles eelkõige kasutusel kodude kütmisel ja elektri tootmisel.

Samas on sõltuvus maagaasist riigiti vägagi erinev. Kui Hollandis, Itaalias ja Ühendkuningriigis moodustab maagaas energiatarbimisest märkimisväärse osa, siis Soomes, Eestis ja Rootsis on osakaal madal. Maltale jõudis esimene saadetus veeldatud maagaasi (LNG) sel aastal, Küpros on alles hiljuti alustanud leiukohtade uurimist.

Energiabilanss: kust maagaas pärineb & milleks seda kasutatakse?

Energiabilanss: varustamine ja kulu

ELi sõltuvus impordist

Euroopa Liit impordib kaks kolmandikku tarbitavast maagaasist, seda kas torujuhtmete kaudu või laevadega läbi LNG terminalide. Üle kolmandiku ELi eksporditavast gaasist pärineb Venemaalt, järgnevad tärned Norrast, Alžeerias ja Katarist.

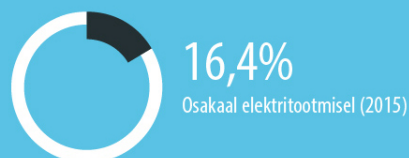
Osa liikmesriikidest peab täielikult või pea täielikult kogu vajamineva gaasi importima ning teatud juhtudel vastutab varustamise eest vaid üks tarnija, näiteks Venemaa.

Panustamine ühele tarnijale ja ühele maagaasi transpordiviisile kätkeb endas ohtu stabiilsetele tarnetele. Probleemiks võivad osutuda nii tehnilised katkestused või poliitilis-majanduslikud vaidlused. Venemaa ja Ukraina (transiitriik) vahel 2006. ja 2009. aastal energiahindade üle peetud vaidlustega kaasnesid tarnehäired mitmete ELi riikide jaoks.

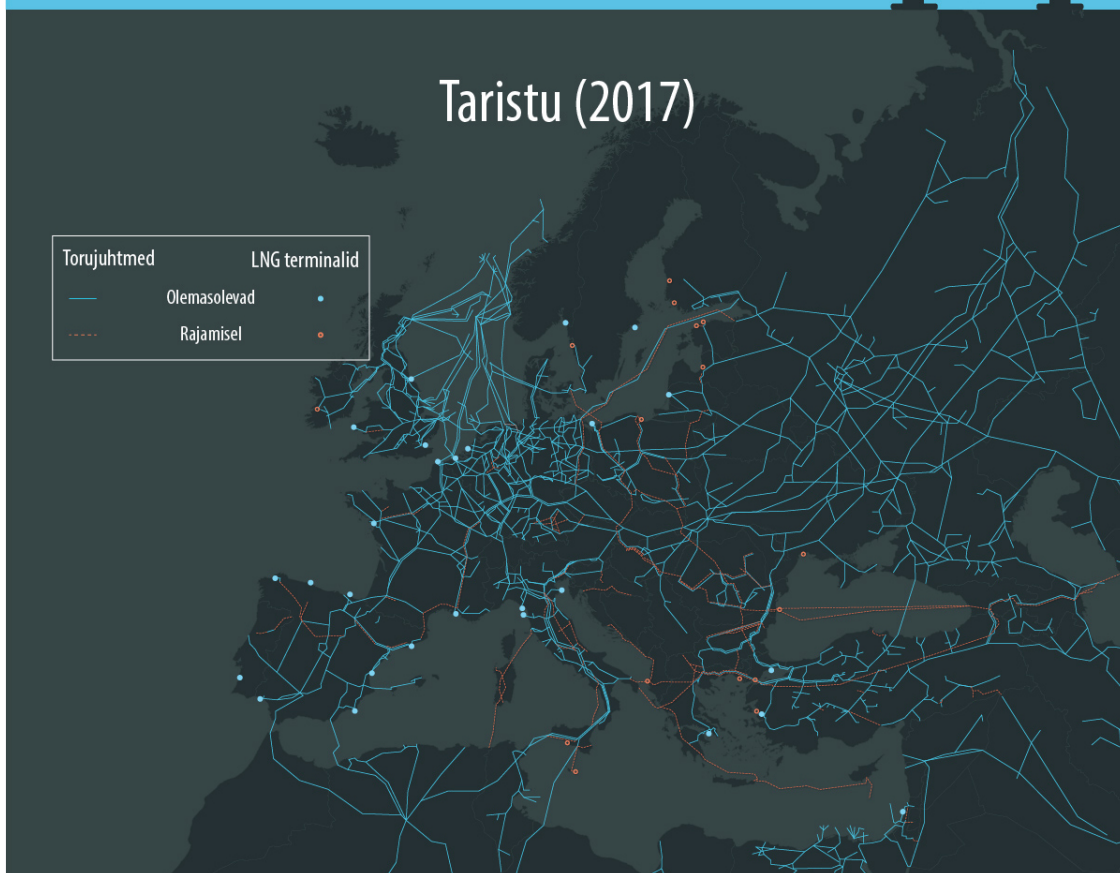
Pärast seda karmistas Euroopa Liit varustuskindlusele kehtivaid reegleid. Liikmesriigid said kohustuse tagada keerulistel aegadel gaasitarned kodumajapidamistele ja eluliselt olulistele asutustele. Euroopa Komisjoni viis 2014. aastal läbi nn stressitesti, mis näitas, et Euroopa suudab häiretega gaasitarnetes tulla toime vaid juhul, kuid liikmesriigid teevad tihedamat koostööd.

Mullu käis Euroopa Komisjon välja ettepaneku luua solidaarsusmehhanism, mille alusel tagatakse hädaolukorrast teatavale riigile tarned teistelt liikmesriikidelt. Tänavu aprillis jõudsid parlament ja liikmesriike esindav ELi Nõukogu [õigusloomes kokkuleppeni](#) ning nüüd sai see lõpliku kinnituse parlamendi täiskogult.

Milleks maagaasi peamiselt kasutatakse?

Taristu (2017)

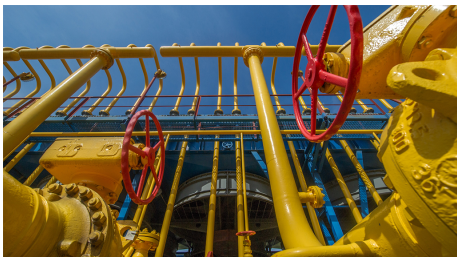

Maagaasi infrastruktuur

Teineteise abistamise kõrval on liikmesriigid ELi rahastuse toel mitmekesistamas oma tarneallikaid, rajades nii uusi torujuhtmeid kui LNG terminale.

Samas on kriitikat saamas teise Nord Streami torujuhtme väljaehitamise plaan, kuna tarnete

mitmekesistamise asemel suurendaks see sõltuvust vaid ühest importijast ehk Venemaast.

Video

https://multimedia.europarl.europa.eu/en/video/v_N01-PUB-170912-GASS

Lisateave

Täiskogul toimunud debati salvestis
EP uuringuteenistuse ülevaade (inglise keeles)
Prioriteetne teema. Energialiit